

Truckerzy też mają swój dzień

Z okazji Międzynarodowego Dnia Kierowcy Zawodowego Ogólnopolskie Centrum Rozliczania Kierowców odkrywa karty branży transportowej. Sprawdzamy, kto prowadzi polskie ciężarówki, jakie napotyka trudności i jakie nastroje panują w tej grupie zawodowej.

Kim jest?

Raport przygotowany przez Ogólnopolskie Centrum Rozliczania Kierowców (OCRK) „Kim jest polski kierowca ciężarówki?” wskazał, że 86% zatrudnionych w naszym kraju na stanowisku kierującego pojazdem ciężarowym stanowią Polacy. Jednak z danych Głównego Inspektora Transportu Drogowego (GITD) wynika, że z roku na rok wydawanych jest coraz więcej świadectw kierowców dla pracowników głównie zza wschodniej granicy. Zgodnie z zestawieniem w 2018 roku wydano 72 390 takich dokumentów¹, rok wcześniej było to nieco ponad 46 tys.², a trzy lata temu wygenerowano 26 624 świadectwa³. Wśród zagranicznych pracowników, jeżdżących dla polskich przewoźników, dominują Ukraińcy, Białorusini i Mołdawianie.

Zawód profesjonalnego kierowcy jest wciąż domeną mężczyzn - stanowią oni 98% zatrudnionych w tym sektorze. Mimo to panie coraz częściej prowadzą ciężarówki, co jest doskonałą odpowiedzią na nieustannie zwiększający się deficyt osób wykwalifikowanych w tym zawodzie.

Kto może jeździć?

Obecnie szacuje się, że na rynku brakuje około 100 tys. zawodowych kierowców. Z roku na rok liczba wolnych wakatów zwiększa się drastycznie – jest to jeden z najpoważniejszych problemów, z którymi mierzy się branża transportowa. Wszystko wskazuje na to, że deficyt może sięgnąć poziomu nawet 40%. Rocznie z zawodu odchodzi 25 tys. pracowników.

W ostatnim czasie wprowadzane są przepisy rozszerzające zakres osób, które mogą ubiegać się o podjęcie pracy na stanowisku kierowcy o m.in. osoby niesłyszące i niedosłyszące. Także zmiana programu nauczania w szkołach zawodowych, ułatwiająca młodym kandydatom zdobycie kwalifikacji do prowadzenia ciężarówek, jest receptą na braki kadrowe w branży.

Z czym mierzy się transport?

Kierowcy to starzejąca się grupa zawodowa. W Europie średni wiek pracującego za kółkiem wynosi 44 lata, o czym informuje najnowszy raport Międzynarodowej Unii Transportu Drogowego (IRU)⁴. Z badań OCRK wynika, że zatrudnieni w polskich firmach transportowych mają średnio 42 lata. Natomiast niemieccy kierowcy są starsi średnio o 5 lat.⁵

Według tego zestawienia w Europie aż 20% stanowisk jest nieobsadzonych. Powodów, dla których brakuje chętnych do pracy za kierownicą, jest wiele. Badania wskazują, że dużym problemem jest niekorzystny wizerunek profesji (60% ankietowanych), stereotypowe postrzeganie zawodu (zaledwie

¹ <https://www.gitd.gov.pl/fileadmin/updated/Dane-statystyczne-dotyczace-transportu-miedzynarodowego-w-roku-2018.pdf>

² <https://www.gitd.gov.pl/fileadmin/imported/24081/Dane-statystyczne-2017.pdf>

³ <https://www.gitd.gov.pl/fileadmin/imported/24081/Dane-statystyczne-2016.pdf>

⁴ <https://www.iru.org/resources/newsroom/fifth-driver-positions-unfilled-european-road-transport-sector>

⁵ <https://www.iru.org/resources/newsroom/fifth-driver-positions-unfilled-european-road-transport-sector>

2% zawodowych kierowców stanowią kobiety), czy też długie przebywanie poza miejscem zamieszkania, z daleka od bliskich (twierdzi tak 77% osób biorących udział w badaniu).⁶

Wśród problemów, z którymi mierzą się transportowcy można wyróżnić także złożone przepisy transportu drogowego, liczne zmiany legislacyjne, presję czasu, stres i olbrzymią odpowiedzialność.

Co myślą truckerzy?

Kierowcy zdecydowanie lubią swoją pracę – tak twierdzi blisko 79% osób aktywnych zawodowo. Podkreślają, że ich profesja pozwala na poznawanie nowych miejsc i ludzi, a także, że nie muszą się obawiać o brak miejsca pracy. Raport zawiera także czynniki, których kierowcy nie lubią w swoim zawodzie – wymieniają tutaj m.in. długie rozłąki z rodziną i przyjaciółmi (56,9%), niebezpieczeństwa na drodze (56,9%), stres (49,2%) czy też długi czas spędzony za kierownicą (20,4%).⁷

Dokąd podróżują?

Jak wynika z raportu OCRK ponad 50% polskich kierowców w tzw. międzynarodówce wykonuje przejazdy do Niemiec, dla 14% celem podróży jest Francja, zaś Belgia i Holandia uplasowały się na 3 miejscu zestawienia – tam wykonuje się po 5% polskich przejazdów międzynarodowych.

Czy dużo jeżdżą?

87 tys. kilometrów – tyle średnio w ciągu roku pokonuje polski kierowca, co pokazują badania OCRK.⁸ Ponad 34% truckerów przemierza rocznie od 100 tys. do 200 tys. km. Polska jest liderem transportu drogowego w Europie – wykonuje 17,5% całkowitej wartości tonokilometrów w UE⁹ i aż 40% kabotażu.¹⁰ Średnia długość delegacji kierowców z Polski wynosi siedem dni, a rekordziści w pracy spędzają nawet 260 dni w ciągu roku. 30% truckerów wykorzystuje zaledwie od 1-10 dni wolnych, a 14% specjalistów na urlopie przebywa ponad 20 dni. Być może właśnie dlatego rodzimi kierowcy doceniani są przez zagranicznych kontrahentów za solidność, terminowość i pracowitość.

Ile zarabiają?

Jak wynika z raportu „Zarobki zawodowych kierowców w Polsce”, 95% osób w zawodzie zatrudnionych jest w oparciu o umowę o pracę, a średnia wysokość pensji wynosi nieco ponad 5 tys. PLN. Warto zwrócić uwagę, że na wynagrodzenie kierowcy składa się podstawa, która jest często stawką minimalną oraz ekwiwalent wypłacany z tytułu podróży służbowej. Badania pokazują, że ponad 1/3 prowadzących ciężarówkę zarabia powyżej 6000 PLN netto. Zazwyczaj są to osoby wykonujące transport międzynarodowy. 82,4% ankietowanych kierowców zadeklarowało, że w ciągu ostatnich trzech lat ich wynagrodzenie wzrosło.¹¹

Czy to bezpieczne?

Stowarzyszenie Transported Asset Protection Association (TAPA) prognozuje, że 2019 będzie rekordowym rokiem pod względem ilości napadów na przewoźników na terenie Europy, Afryki i Bliskiego Wschodu, co budzi ogromne obawy. Jednak praca truckera nadal daje wielu osobom dużą satysfakcję, a kierowcy stanowią zorganizowaną społeczność, która wspiera się w trudnych sytuacjach.

⁶ Raport „Zarobki kierowców zawodowych w Polsce” autorstwa trans.info z 2018r.

⁷ Raport „Zarobki kierowców zawodowych w Polsce” autorstwa trans.info z 2018r.

⁸ Raport OCRK „Kim jest polski kierowca” z 2018r. sporządzony na podstawie danych za 2017r. zebranych przez Dział Analiz i Rozliczeń OCRK od 1239 kierowców.

⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Road_freight_transport_statistics

¹⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Road_freight_transport_statistics_-_cabotage

¹¹ Raport „Zarobki kierowców zawodowych w Polsce” autorstwa trans.info z 2018r.